

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

**Міністерство аграрної політики
та продовольства України**

**Щодо копії Закону України
від 22 травня 2024 року № 3725-IX**

Міністерство юстиції України у зв'язку з листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 28 травня 2024 року № 12724/0/2-24 (до листа Офісу Президента України від 28 травня 2023 року № 03-01/333) опрацювало копію Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту інтересів власників земельних часток (паїв), а також застосування адміністративної процедури у сфері земельних відносин», прийнятого Верховною Радою України 22 травня 2024 року за № 3725-IX (далі – Закон № 3725), що надійшов на підпис Президентіві України, та надає до нього пропозиції і зауваження, які можуть бути підставою для застосування Президентом України права вето.

1. Однією з цілей Закону є приведення Земельного кодексу України та інших законодавчих актів у сфері земельних відносин у відповідність до Закону України «Про адміністративну процедуру» (далі – ЗАП). У той же час, на нашу думку, Закон у зазначеній редакції не досягає основної мети щодо приведення деяких законодавчих актів у відповідність із положеннями ЗАП, а навпаки нівелює більшість закладених у ЗАП норм та принципів.

Так, відповідно до частини другої статті 3 ЗАП законом можуть бути встановлені особливості адміністративного провадження для окремих категорій адміністративних справ, однак такі особливості повинні відповідати принципам адміністративної процедури, визначеним цим Законом.

При цьому положення Закону не спрямовані на дотримання основоположних принципів здійснення адміністративної процедури.

Крім того, зважаючи на незворотність європейського та євроатлантичного курсу України, закріпленого у преамбулі Конституції України, звертаємо увагу, що право на належне управління (право бути вислуханим, обґрунтування адміністративних рішень, ефективний засіб правового захисту тощо) є

СІ

IV

№ 80941/7118-4-24/8.2.1 від 30.05.2024

Підписувач Малюська Денис Леонтійович

Сертифікат 382367105294AF9704000000E0444600B549FE01

Дійсний з 16.02.2024 9:54:20 по 16.02.2025 9:54:20

фундаментальним правом громадян Європейського Союзу, яке закріплено у статті 41 Хартії Європейського Союзу про основоположні права (далі – Хартія). Органи державного управління зобов'язані їх враховувати у всіх сферах задля захисту інтересів та прав громадян та суб'єктів економічної діяльності.

Натомість підпунктом 4 пункту 1 розділу I Закону пропонується доповнити Земельний кодекс України новою главою 3¹ «Особливості здійснення адміністративної процедури у сфері земельних відносин» та визначити в статті 17² особливості адміністративного провадження адміністративних справ у сфері земельних відносин.

У зв'язку з цим зауважуємо таке.

1.1. Згідно з частинами другою, третьою статті 17² Земельного кодексу України в редакції Закону (далі – стаття 17² Земельного кодексу) оскарження рішень органів державної влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у сфері земельних відносин можливе лише в судовому порядку, якщо інше не передбачено цим Кодексом, іншими нормативно-правовими актами у зазначеній сфері.

Рішення органів державної влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування у сфері земельних відносин, їх посадових осіб, на підставі яких виникають речові права на земельні ділянки, надається дозвіл (згода) на розроблення документації із землеустрою або відмова в його (її) наданні, надається погодження або відмова у погодженні документації із землеустрою, вносяться відомості до Державного земельного кадастру (зміни до таких відомостей), надаються такі відомості (відмовляється в їх наданні), можуть бути визнані недійсними, протиправними виключно за рішенням суду, крім випадків, коли скасування протиправних рішень в позасудовому порядку передбачено законодавчими актами у сфері земельних відносин.

Визнання нікчемними власних рішень органами державної влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування не допускається.

Стосовно зазначеного звертаємо увагу, що в статті 18 ЗАП закріплений принцип гарантування ефективних засобів правового захисту, який полягає в тому, що особа має право на оскарження рішень, дій чи бездіяльності адміністративного органу в порядку адміністративного оскарження відповідно до цього Закону та/або в судовому порядку (частина перша статті 18 ЗАП). Також стаття 77 ЗАП встановлює випадки, при яких адміністративний акт може визнаватися нікчемним, зокрема, якщо він містить очевидні значні недоліки.

1.2. Частиною четвертою статті 17² Земельного кодексу встановлено, що врегулювання спорів між адміністративними органами щодо компетенції у сфері земельних відносин шляхом погодження прийняття узгодженого рішення зазначеними органами або органами вищого рівня, а також здійснення адміністративної взаємодопомоги при здійсненні зазначеними органами повноважень у сфері земельних відносин не допускається.

Водночас відповідно до статті 21 ЗАП спір між адміністративними органами щодо компетенції врегульовується ними шляхом погодження (прийняття узгодженого рішення) на основі принципів законності та ефективності та статті 26 ЗАП, яка визначає засади здійснення адміністративної взаємодопомоги.

1.3. Згідно з частиною п'ятою статті 17² Земельного кодексу, у разі якщо вирішення порушених у заяві у сфері земельних відносин питань, зазначених у частині третій цієї статті, не належить до компетенції адміністративного органу, його посадової особи, що її отримав, зазначений орган, посадова особа приймає рішення про відмову в її задоволенні, про що письмово повідомляє заявника. Надсилання заяви за належністю або залишення її без розгляду не допускається.

Зазначене не враховує принципу добросовісності (стаття 10 ЗАП), який, зокрема, полягає в тому, що адміністративний орган зобов'язаний діяти добросовісно для досягнення мети, визначеної законом.

Так, відповідно до статті 44 ЗАП у разі якщо вирішення порушених у заяві питань не належить до компетенції адміністративного органу, що її отримав, заява невідкладно, а за наявності обґрунтованих причин – не пізніше п'яти робочих днів, надсилається за належністю до іншого адміністративного органу для розгляду по суті, про що в той самий день письмово повідомляється заявник. У такому разі днем подання заяви вважається день отримання заяви компетентним адміністративним органом. Належність до компетенції адміністративного органу вимог, викладених у заяві, встановлюється виходячи з правил статті 21 ЗАП.

При цьому стаття 45 ЗАП встановлює вичерпний перелік випадків, при яких заява не підлягає розгляду.

1.4. Частиною шостою статті 17² Земельного кодексу встановлено, що правомірний адміністративний акт, зазначений у частині третій цієї статті, не може бути відкликаний адміністративним органом без згоди замовника зазначеної документації, особи, яка має набути відповідне речове право на земельну ділянку.

Стосовно вказаного інформуємо, що відповідно до частини першої статті 88 ЗАП правомірний адміністративний акт до моменту завершення його виконання може бути відкликаний за ініціативою особи або адміністративного органу на користь особи, в тому числі із зворотною дією в часі, крім випадків, якщо адміністративний акт аналогічного змісту необхідно прийняти знову або відкликання акта суперечить закону.

1.5. Згідно з частиною десятою статті 17² Земельного кодексу речі, пояснення свідків, висновки або пояснення експертів, консультації або роз'яснення спеціалістів не можуть бути доказом в адміністративних провадженнях, пов'язаних з прийняттям адміністративними органами рішень, зазначених у частині третій цієї статті. Під час прийняття адміністративним органом, його посадовою особою рішень особи, які сприяють розгляду справи, не залучаються, слухання у справі не проводяться.

Разом з тим стаття 8 ЗАП закріплює принцип обґрунтованості, згідно з яким адміністративний орган забезпечує належність та повноту з'ясування обставин справи, безпосередньо досліджує докази та інші матеріали справи.

Також у статті 16 ЗАП визначений принцип офіційності, який полягає в тому, що адміністративний орган зобов'язаний встановлювати обставини, що мають значення для вирішення справи, і за необхідності збирати для цього документи та інші докази з власної ініціативи, у тому числі без залучення особи витребувати документи та відомості, отримувати погодження та висновки, необхідні для вирішення справи.

Крім того, відповідно до статті 17 ЗАП особа має право бути заслуханою адміністративним органом, надавши пояснення та/або заперечення у визначеній законом формі до прийняття адміністративного акта, який може негативно вплинути на право, свободу чи законний інтерес особи.

1.6. Частиною одинадцятою статті 17² Земельного кодексу встановлено, що мотивування (обґрунтування) адміністративного акта у сфері земельних відносин не є обов'язковим.

Однак принцип обґрунтованості закріплений у статті 8 ЗАП та полягає в тому, що адміністративний орган зобов'язаний обґрунтовувати адміністративні акти, які він приймає, крім випадків, визначених законом. Адміністративний акт, який може негативно вплинути на право, свободу чи законний інтерес особи, повинен містити мотивувальну частину, що відповідає вимогам цього Закону.

1.7. Згідно з частиною дванадцятою статті 17² Земельного кодексу адміністративний акт у сфері земельних відносин набирає чинності з моменту його прийняття. Зазначене не враховує принципу відкритості, який полягає в тому, що адміністративний орган зобов'язаний у порядку, встановленому законом, забезпечувати реалізацію права особи на доступ до інформації, що пов'язана з прийняттям та виконанням адміністративного акта стосовно неї (стаття 12 ЗАП).

Крім того, стаття 41 Хартії визначає право на належне адміністрування, яке включає право особи бути поінформованою про кожне рішення, що впливає на її права та інтереси.

До вищезазначеного слід додати, що в контексті євроінтеграційних процесів, що на цей час відбуваються, першим етапом наближення національної системи права до системи права Європейського Союзу у сфері публічного адміністрування стало прийняття 17 лютого 2022 року Закону України «Про адміністративну процедуру», що дозволило наблизити Україну до європейських стандартів (наприклад, до вимог Європейської Конвенції про права людини, Рекомендації Ради Європи CM/Res 2007(7) про належне управління та Хартії).

Також звертаємо увагу, що ритмічне та прогнозоване отримання коштів у межах МФД можливе лише при виконанні умов Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та Європейським Союзом, підписаного 16 січня 2023 року, яким серед іншого встановлено завдання щодо приведення

законодавства України у відповідність з вимогами Закону України «Про адміністративну процедуру».

У звіті Європейської комісії щодо оцінки прогресу України на її шляху до Євросоюзу від 8 листопада 2023 року наголошено, що ключовою подією у сфері надання послуг стало прийняття у 2022 році Закону України «Про адміністративну процедуру», який є важливою для розвитку права на ефективне управління. При цьому згідно з інформацією, викладеною у звіті, у сфері реформи державного управління України в наступному році має бути забезпечене своєчасне приведення чинного законодавства у відповідність із Законом України «Про адміністративну процедуру» у всіх секторах, охоплених його сферою застосування. Також про відповідність Закону України «Про адміністративну процедуру» європейським стандартам у своїх висновках зазначали фахівці Програми SIGMA.

При цьому Європейська Комісія чітко зазначила про недопустимість виходу будь-яких правовідносин з-під дії ЗАП: «Окремі інституції вже роблять спроби звільнитися з-під дії закону (Закону про адміністративну процедуру). Україні слід утриматися від запровадження нових винятків із застосування закону, оскільки це різко зменшить його загальний вплив».

Таким чином, запропоновані зміни до Земельного кодексу суперечать євроінтеграційним прагненням України, фактично звужують права фізичних та юридичних осіб у сфері земельних відносин та виводять їх із під сфери дії ЗАП.

Крім того, зазначаємо, що Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль висловив позицію щодо припинення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади практики непоширення ЗАП на окремі сфери державного управління (доручення Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала від 20 червня 2023 року № 18900/0/1-23).

Також запропоновані зміни до Земельного кодексу щодо звуження предметної сфери ЗАП суперечать Державній антикорупційній програмі на 2023–2025 роки (затверджена постановою Уряду від 04 березня 2023 року № 220), яка прийнята на виконання Закону України «Про запобігання корупції» та Антикорупційної стратегії на 2021–2025 роки, затвердженої Законом України від 20 червня 2022 року № 2322-IX «Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки» (далі – Програма).

Так, пунктом підпунктом 2.4.4.7.2 пункту 1.1 розділу 1 заходів з виконання Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки додатка 2 до Програми на Міністерство юстиції України покладено завдання щодо моніторингу та надання обґрунтованих висновків-заперечень до проєктів законів, які передбачають зміни, спрямовані на звуження предметної сфери дії ЗАП.

У свою чергу згідно з положеннями частин першої, третьої статті 22 Конституції України права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 11 жовтня 2005 року № 8-рп (справа про рівень пенсії і щомісячного довічного грошового утримання) висловив правову позицію, відповідно до якої зміст прав і свобод людини – це умови і засоби, які визначають матеріальні та духовні можливості людини, необхідні для задоволення потреб її існування і розвитку. Обсяг прав людини – це кількісні показники відповідних можливостей, які характеризують його множинність, величину, інтенсивність і ступінь прояву та виражені у певних одиницях виміру.

Звуження змісту прав і свобод означає зменшення ознак, змістовних характеристик можливостей людини, які відображаються відповідними правами та свободами, тобто якісних характеристик права. Звуження обсягу прав і свобод – це зменшення кола суб'єктів, розміру території, часу, розміру або кількості благ чи будь-яких інших кількісно вимірюваних показників використання прав і свобод, тобто їх кількісної характеристики (абзаци п'ятий, шостий пункту 4 мотивувальної частини згаданого Рішення Конституційного Суду України).

За юридичною позицією Конституційного Суду України положення частини третьої статті 22 Конституції України необхідно розуміти так, що при ухваленні нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих конституційних прав і свобод людини, якщо таке звуження призводить до порушення їх сутності (абзац десятий підпункту 2.2 пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 22 травня 2018 року № 5-р).

Зважаючи на викладене, у випадку прийняття рішення про застосування Президентом України права вето доцільно внести такі зміни до підпункту 4 пункту 1 розділу I Закону:

1) абзац шостий після слова «Кодексом» доповнити словами «Законом України «Про адміністративну процедуру»;

2) в абзаці сьомому:

перше речення доповнити словами «а також Законом України «Про адміністративну процедуру»;

у другому реченні слова «не допускається» замінити словами «допускається в порядку, передбаченому Законом України «Про адміністративну процедуру»;

3) у другому реченні абзаців восьмого, дев'ятого слова «не допускається» замінити словами «допускається в порядку, передбаченому Законом України «Про адміністративну процедуру»;

4) абзац десятий викласти в такій редакції: «6. Правомірний адміністративний акт, зазначений у частині третій цієї статті, може бути відкликаний в порядку, передбаченому Законом України «Про адміністративну процедуру»;

5) в абзаці одинадцятому слово «суду» замінити словами «адміністративного органу»;

6) абзац чотирнадцятий виключити;

7) абзаци вісімнадцятий, дев'ятнадцятий після слова «Кодексом» доповнити словами «Законом України «Про адміністративну процедуру».

2. У цілому підтримуючи необхідність удосконалення правового регулювання земельних відносин, зокрема щодо розпорядження землями (земельними ділянками) під акваторіями морських портів, слід звернути увагу, що Закон не позбавлений певних недоліків, усунення яких сприятиме забезпеченню того, щоб ситуації та правовідносини залишалися передбачуваними.

У зв'язку з цим зазначаємо таке.

2.1. Шляхом внесення змін до статей 83, 122 та пункту 24 розділу Х «Перехідні положення» Земельного кодексу України та розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності» Законом пропонується віднести до повноважень сільських, селищних, міських рад розпорядження земельними ділянками комунальної власності під водними об'єктами (у тому числі акваторіями морських портів), а також визначити, що, у разі якщо земельна ділянка в межах акваторії морського порту частково розташована на території територіальної громади, частково – на території за межами територій територіальних громад і не належить до земель приватної власності, земель, що відповідно до цього пункту залишаються у державній власності, така земельна ділянка вважається комунальною власністю територіальної громади, на території якої вона розташована частково.

З огляду на запропоноване варто зазначити, що морський порт – це визначені межами територія та акваторія, обладнані для обслуговування суден і пасажирів, проведення вантажних, транспортних та експедиційних робіт, а також інших пов'язаних з цим видів господарської діяльності (пункт 6 статті 1 Закону України «Про морські порти»).

Морські порти включено до переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2015 р. № 83 (зі змінами).

У розумінні Водного кодексу України та Закону України «Про морські порти» акваторія морського порту – це визначена межами частина водного об'єкта (об'єктів), крім суднового ходу, призначена для безпечного підходу, маневрування, стоянки і відходу суден; водний об'єкт – природний або створений штучно елемент довкілля, в якому зосереджуються води (море, лиман, річка, струмок, озеро, водосховище, ставок, канал, крім каналу на зрошувальних і осушувальних системах), а також водоносний горизонт).

Отже, у законодавчих актах при визначенні цих понять йдеться лише про водний простір відповідних водних об'єктів.

Натомість територія морського порту Законом України «Про морські порти» визначається як частина сухопутної території України з визначеними межами, у тому числі штучно створені земельні ділянки.

При цьому відведення акваторії морського порту (надання в користування) адміністрації морських портів України здійснюється на підставі рішення Кабінету Міністрів України відповідно до закону. Визначення та зміна меж території морського порту Законом України «Про морські порти» також відноситься до повноважень Кабінету Міністрів України (частини друга, третя статті 8 Закону України «Про морські порти»).

На сьогодні існує усталена практика прийняття актів Уряду щодо визначення меж акваторій та територій морських портів. Так, відповідно до частин другої та третьої статті 8 Закону України «Про морські порти» Кабінетом Міністрів України визначено межі територій та акваторій морських портів Південний, Ізмаїл, Херсон, Миколаїв, Одеса, Рені, Білгород-Дністровський тощо.

При цьому слід враховувати, що відповідно до частини першої статті 5, статті 13, пункту 1 статті 14 Водного кодексу України Кабінет Міністрів України здійснює державне управління в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, а також розпорядження акваторією морських портів (які віднесені до водних об'єктів загальнодержавного значення).

Разом з тим відповідно до статті 140 Конституції України місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Крім того, слід зазначити, що територія та акваторія морського порту можуть включати відокремлені від основної території та акваторії земельні ділянки та водні об'єкти (їх частини), які мають однаковий з основною територією та акваторією правовий режим використання (частина друга, шоста статті 8 Закону України «Про морські порти»).

Водночас у розумінні Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» територія територіальної громади – нерозривна територія, в межах якої територіальна громада здійснює свої повноваження щодо вирішення питань місцевого значення відповідно до Конституції і законів України, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування.

Варто звернути увагу, що, приймаючи рішення про визначення меж акваторій морських портів, Уряд враховує положення: частини третьої статті 8 Закону України «Про морські порти», згідно з якою межі акваторій морських портів визначаються і змінюються Кабінетом Міністрів України без порушення меж акваторій суміжних морських рибних портів та річкових портів; вимог Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950 (зі змінами), щодо погодження проєкту акта з усіма заінтересованими органами, у тому числі з всеукраїнським асоціаціям органів місцевого самоврядування (з питань, що стосуються функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого і регіонального розвитку).

Проте віднесення до повноважень сільських, селищних, міських рад розпорядження земельними ділянками під акваторіями морських портів не супроводжується визначенням особливостей відведення таких земельних ділянок, зокрема, з метою врахування інтересів морського порту та держави в особі Кабінету Міністрів України.

2.2. Законом пропонується доповнити статтю 100 Земельного кодексу України частиною п'ятою, згідно з якою встановлення земельних сервітутів, визначених пунктом «ж³» частини першої статті 99 цього Кодексу, на підставі рішення суду не допускається.

Разом з тим згідно з частиною першою статті 100 Земельного кодексу України (до якої Законом зміни не вносяться) сервітут може бути встановлений договором, законом, заповітом або рішенням суду, згідно з абзацом четвертим частини другої статті 124¹ «Порядок встановлення земельних сервітутів на землях державної, комунальної власності» Земельного кодексу України (до якої Законом зміни не вносяться) – укладення договору про встановлення земельного сервітуту з органом виконавчої влади, органом місцевого самоврядування здійснюється на підставі рішення цього органу. У разі відмови в укладенні договору про встановлення земельного сервітуту щодо сформованої земельної ділянки державної, комунальної власності такий договір визнається укладеним за рішенням суду.

Також Законом вносяться зміни до частини третьої статті 128 Земельного кодексу України, згідно з якими орган державної влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим або орган місцевого самоврядування у місячний строк розглядає заяву (клопотання) щодо придбання земельних ділянок у власність і приймає рішення, зокрема, про проведення експертної грошової оцінки земельної ділянки, у тому числі щодо земельних ділянок площею понад 50 гектарів для розміщення відкритих спортивних і фізкультурно-оздоровчих споруд).

Проте відповідно до частини третьої статті 5 Закону України «Про оцінку земель» для визначення вартості земельних ділянок площею понад 50 гектарів для розміщення відкритих спортивних і фізкультурно-оздоровчих споруд використовується нормативна грошова оцінка земельних ділянок.

Водночас Закон не передбачає виключення цих положень зі статті 5 Закону України «Про оцінку земель».

На нашу думку, така неузгодженість може свідчити про несистемність внесення змін, що у свою чергу може призвести до неоднозначного розуміння зазначених положень, ускладнити їх практичну реалізацію, а також створювати підґрунтя для корупційних ризиків, обмеження права на судовий захист.

2.3. Вважаємо недоцільним внесення змін до Закону України від 6 вересня 2012 року № 5245-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності» з огляду на положення пункту 7 цього Закону, згідно з яким з дня набрання чинності цим Законом (1 січня 2013 року) землі державної та комунальної власності в Україні вважаються розмежованими, та запропонованих Законом змін до пункту 24

розділу Х «Перехідні положення» Земельного кодексу України, який регулює відносини щодо розмежування земель державної та комунальної власності.

2.4. Закон містить формулювання, які не відповідають принципу правової визначеності.

Так, Законом пропонується доповнити частину першу статті 99 Земельного кодексу України новим пунктом «ж³», згідно з яким власники або землекористувачі земельних ділянок чи інші заінтересовані особи можуть вимагати встановлення такого земельного сервітуту, як право розміщення (без здійснення капітального будівництва) об'єктів рекреаційної інфраструктури, а також інженерної інфраструктури, необхідної для їх функціонування та обслуговування.

Разом з тим, оскільки визначення поняття «об'єкти рекреаційної інфраструктури» Закон та інші законодавчі акти не містять, Законом створюється підґрунтя для його неоднакового застосування та корупційних ризиків.

2.5. Закон не вирішує питання щодо чіткого розподілу повноважень органів у частині розпорядження землями (земельними ділянками) під іншими водними об'єктами загальнодержавного значення, до яких відповідно до частини першої статті 5 Водного кодексу України віднесено, зокрема, внутрішні морські води, територіальне море.

2.6. Назва Закону не відповідає його змісту, оскільки окремі положення Закону передбачають внесення змін до Земельного кодексу України та низки законодавчих актів, які не стосуються захисту прав власників земельних часток (паїв) та приведення законодавчих актів у сфері земельних відносин у відповідність із ЗАП, а саме: щодо здійснення моніторингу земель і ґрунтів, визначення повноважень сільських, селищних, міських рад у частині розпорядження земельними ділянками під водними об'єктами (у тому числі акваторіями морських портів), щодо передачі земельних ділянок в оренду (суборенду) тощо.

З огляду на зазначене вище вважаємо за доцільне запропонувати Президентові України застосувати до Закону право вето.

Міністр

Денис МАЛЮСЬКА